

Univers Pedagogic

17 (947),
24 aprilie 2025

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

Bursele cresc cu 4,6%

Guvernul Republicii Moldova a decis indexarea burselor pentru elevi și studenți cu 4,6%. Măsura vizează stimularea performanței academice și susținerea financiară a tinerilor aflați în procesul de formare profesională, fără a implica alocări suplimentare de la bugetul de stat, întrucât resursele necesare au fost deja prevăzute în Legea bugetului pentru anul în curs.

Potrivit hotărârii aprobate, de această creștere vor be-

neficia mai multe categorii de elevi și studenți din sistemul educațional național. Este vorba despre bursele de performanță și bursele speciale oferite elevilor talentați din liceele-internat republicane cu profil arte, dar și celor care din clasele IV-IX ale Colegiului Național de Coregrafie. Indexarea vizează, de asemenea, și bursele pentru elevii din învățământul profesional tehnic secundar, postsecundar și postsecundar nonterțiar. În ceea ce privește învățământul superior, indexarea se aplică burselor pentru studenții din ciclul I (licență), ciclul II (master),

studiilor integrate, precum și celor din instituțiile de învățământ medical și farmaceutic. Mai mult, și bursele acordate în domeniile apărării și ordinii publice, precum și bursele de merit vor fi ajustate.

Executivul a precizat că această măsură se încadrează în limitele bugetare deja aprobate, suma alocată pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare fiind de 17,26 milioane de lei, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025 (nr. 310/2024). Prin urmare, implementarea deciziei nu va afecta echilibrul bugetar.

Organizațiile studentesce solicită continuarea dialogului privind reformarea sistemului de burse, astfel încât acesta să reflecte mai fidel nivelul de implicare academică, socială și extracuriculară a studenților. În opinia lor, o finanțare predictibilă și coerentă ar putea contribui semnificativ la combaterea abandonului universitar și la atragerea unui număr mai mare de tineri către învățământul superior.

65 de proiecte școlare vor fi implementate cu sprijinul MEC

Pentru prima dată în Republica Moldova, Ministerul Educației și Cercetării va finanța 65 de proiecte inițiate și dezvoltate de elevi, în cadrul Programului de asistență pentru consolidarea Consiliilor Elevilor – ediția 2025. Proiectele, care au rezultat dintr-un proces de formare și mentorat desfășurat la nivel național, vor beneficia de un buget total de 1 milion de lei, oferind tinerilor oportunitatea de a contribui direct la îmbunătățirea mediului educațional din școlile lor.

Programul urmărește să stimuleze implicarea elevilor în viața școlii și să le ofere cadrul necesar pentru a-și transforma ideile în inițiative concrete, cu impact local. În perioada martie-aprilie, peste 200 de elevi din toate regiunile țării au participat la sesiuni de formare în domenii precum luarea deciziilor, advocacy și elaborarea proiectelor. Aceștia au fost ghidați de mentori cu experiență, care i-au sprijinit în identificarea problemelor reale din unitățile de învățământ

și în conceperea unor soluții sustenabile și aplicabile. Selecția celor 65 de proiecte câștigătoare s-a făcut în baza calității ideilor, gradului de implicare al echipelor și potențialului de impact în comunitatea școlară. În cadrul ceremoniei de premiere, ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun, a înmănat personal recunoașterea echipelor care s-au remarcat prin creativitate și spirit civic.

„Consiliile Elevilor sunt o parte indispensabilă a vieții școlare. Prin acest program, nu doar că încurajăm participarea elevilor, dar le oferim și mijloacele necesare pentru a schimba lucrurile din interior. Este un exemplu clar de democrație funcțională în școală,” a declarat Dan Perciun în cadrul evenimentului.

(Continuare în pag. 2)

Hackathon pascal la UPSC

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a transformat spiritul pascal într-o adevărată experiență colaborativă, organizând prima ediție a Hackathonului cu tematică pascală, un eveniment care a reunit comunitatea universitară într-un context inedit de competiție, creativitate și coeziune.

Activitatea s-a desfășurat sub semnul unității, colaborării și solidarității, valori promovate în mod special în acest an aniversar pentru UPSC – 85 de ani de la fondarea instituției. Cu un format interactiv și dinamic, eve-

nimentul a reunit studenți, cadre didactice și angajați din diverse direcții administrative, implicați deopotrivă în probe de echipă și jocuri de logică, sub forma unei „vânători de ouă pascale”.

Cele trei echipe formate au fost invitate, pentru început, să-și creeze o identitate proprie – nume, slogan și logo – care să le definească parcursul competițional. Prin tragere la sorți, fiecareia i-a fost atribuită o culoare distinctivă, în baza căreia au fost identificate vizual pe parcursul activităților. Accentul n-a fost pus pe competiție în sens

clasic, ci pe spiritul de echipă, ingeniozitatea și implicarea fiecărui participant.

Startul a fost dat în complexul sportiv al universității, unde concurenții au trecut primele provocări: un quiz despre universitate și o probă sportivă de dribling, menită să combine spiritul ludic cu cel de coordonare. Fiecare activitate finalizată era marcată pe o hartă schematică a campusului printr-un sticker de validare, care indica progresul echipelor.

Apoi, în atmosfera vibrantă a campusului universitar, echipele s-au angajat într-o adevărată cursă contracronometru pentru a descoperi ouăle pascale ascunse și a îndeplini o serie de sarcini provocatoare. Printre probele propuse s-au numărat: completarea unui puzzle tematic, ghicirea proverbelor românești prin emoji-uri, continuarea versurilor unor poezii cunoscute, dar și rezolvarea unor exerciții de logică și cunoștințe generale. Traseul a fost presărat cu puncte de testare, unde fiecare membru a avut ocazia să contribuie cu idei și soluții,

consolidând munca în echipă. Pe lângă componenta ludică, evenimentul a avut și un profund caracter educativ și simbolic. Fiecare provocare a fost concepută astfel încât să stimuleze gândirea critică, creativitatea și spiritul colaborativ, toate esențiale într-un mediu academic modern.

Deși nu a existat un clasament oficial, rezultatele au fost apreciate prin prisma implicării, solidarității și atmosferei constructive reflectate de participanți. Fiecare echipă a fost felicitată pentru modul în care a gestionat provocările și pentru energia pozitivă adusă în spațiul universitar.

Finalul hackathonului a fost marcat de un moment festiv, în

cadru al căruia fiecare participant a primit un cadou dulce și un suvenir în spirit pascal, oferite cu sprijinul partenerului *Dulcinella*, al Comitetului Sindical al Salariaților și al Comitetului Sindical al Studenților din cadrul UPSC.

Prin acest demers creativ, UPSC a evidențiat că educația depășește granițele sălii de curs, fiind susținută de experiențe colective care întăresc sentimentul de apartenență și stimulează implicarea academică. Aflat la prima ediție, Hackathonul pascal este un exemplu inspirat de revitalizare a vieții universitare, printr-o îmbinare armonioasă între tradiție și inovație, între spirit ludic și reflecție.

65 de proiecte școlare vor fi implementate cu sprijinul MEC

(Continuare din pag. 1)

La rândul său, Alex Petrov, directorul Agenției Naționale pentru Tineret, a subliniat capacitatea elevilor de a genera schimbări semnificative în școli, într-un interval scurt de timp: „În doar o lună, tinerii au dovedit că pot veni cu soluții reale și inovatoare. Proiectele lor vor transforma școlile în spații mai incluzive, mai moderne și mai conectate la nevoile lor reale.”

Printre proiectele ce vor fi puse în aplicare se numără crearea unor spații dedicate activităților extrașcolare, lansarea de cluburi de educație media și digitală, dezvoltarea unor platforme online pentru implicarea elevilor în deciziile școlii, precum și organizarea de ateliere tematice și vizite educaționale. Toate aceste inițiative reflectă un

interes autentic al elevilor față de viața școlară și dorința lor de a contribui activ la modelarea unui climat educațional deschis și prietenos.

Programul de finanțare a fost conceput nu doar ca un exercițiu de participare civică, ci și ca o investiție strategică în competențele de lider și în spiritul de inițiativă al tinerilor. Prin accesul la formare, mentorat și resurse financiare, elevii au putut parcurge un întreg ciclu de proiect, de la idee la planificare și implementare, într-un cadru profesional și bine structurat.

Mai multe informații despre program și despre proiectele selectate pot fi consultate pe platforma oficială a Agenției Naționale pentru Tineret, www.tineret.gov.md.

Copiii spun adevărul trecutului – pe scena Gimnaziului „Nicolae Costin”

La Instituția Publică Gimnaziul „Nicolae Costin” din capitală emoțiile n-au fost legate doar de recentul examen de totalizare a anului școlar, ci și de o călătorie dureroasă în trecut. Elevii clasei a V-a, cu profil teatral, au adus în scenă un spectacol tulburător, inspirat din nuvela „Copiii în cătușele Siberiei” de Spiridon Vangheli – o montare semnată de Angela Carauș, artistă emerită a Teatrului Național „Mihai Eminescu” din Chișinău și profesoară de artă teatrală.

Spectacolul nu a fost o simplă interpretare teatrală cu replici învățate mecanic. A fost o adevărată lecție de istorie vie, spusă prin vocea și lacrimile unor copii. Profesoara a selectat fragmente esențiale din nuvelă, transformându-le în scenă, redând suferința și demnitatea celor deportați în Siberia.

„Ei trebuie să cunoască trecutul nostru ascuns și dureros. La început li se părea o poveste. Dar când au îmbrăcat costumele – „cufăici” (gen flanelă), căciuli, mănuși, papuci – și au pășit pe

scenă, cu vuietul trenului, urletul lupilor și Doina ca fundal muzical... a fost imposibil să nu simți fiorii, mila, lacrimile. Au fost minunați”, spune doamna A. Carauș.

Elevii au interpretat roluri dificile ale unor personaje: adulți, părinți, funcționari sovietici, victime ale deportărilor. Nichita Dabija a fost Iacobaș – un rol care a impresionat publicul prin sinceritate. Alina Revenco a interpretat cu sensibilitate rolul mamei lui Iacobaș, care moare în tren, sprijinită de umărul fiului. Ala Babăneagră a fost mama Olgutei, iar Mihaela Adam – chiar Olguța.

Întreaga clasă a fost implicată în spectacolul care a servit ca examen final de totalizare. În spatele acestei pregătiri stau și cadrele didactice care i-au format – Ana Popov, diriginta din clasele primare, învățătoare excepțională pentru asemenea profil, și Elena Revenco, actuala dirigintă, care a sprijinit activ acest proiect artistic.

Spectacolul nu a rămas doar între pereții școlii. A fost prezentat la Concursul de sector „Trăiește-ți clipa”, unde elevii au obținut locul 2, și la Festivalul „Artistul”, desfășurat la Liceul Teoretic cu profil de arte „Elena Alistar” din Chișinău.

Angela Carauș afirmă cu modestie: „Am avut un an de studii plin și cu multe evenimente. Trebuie să lucrăm mereu tot mai bine, să dezvoltăm în copii dragostea de frumos, de limbă, de țară și de neam.”

Într-o vreme când istoria riscă să fie uitată, acești copii de doar 10-11 ani au reușit să transmită un mesaj de o profunzime cutremurătoare: suferința nu trebuie dată uitării, iar arta poate vindeca și educa. Dincolo de aplauze și diplome, spectacolul rămâne ca o odă pentru copiii pierduți ai Siberiei, dar și pentru cei care astăzi, prin teatru, devin conștiința generației lor.

Silvia ȚURCAN

Cum e să atingi cerul citind

Sub acest generic, în incinta Centrului Academic Internațional „Mihai Eminescu” (CAIME) s-a desfășurat o întâlnire a scriitorului Sergiu Afanasie cu elevii clasei a II-a „E”, învățătoare Maria Dolghii, și a III-a „A”, învățătoare Ala Buhuța, de la Liceul Teoretic cu Profil Sportiv „Gloria” din capitală. De remarcat că clasa a II-a „E” este inclusă în serviciul „Eminescienii” din cadrul CAIME.

Evenimentul a fost prilejuit de includerea cărții „Poarta dintre lumi” în Programul de lectură „Chișinăul citește o carte”, ediția a XXII-a. La început, amfitrioana Elena Dabija a remarcat valoarea educativă a cărții menționate, din care cititorii, aidoma unor albine harnice,

vor putea culege mult nectar pentru inimi, și că poarta dintre lumi e, de fapt, un dialog între generații.

La rândul său, scriitorul Traian Vasilcău a menționat că adevărații maeștri ai literii nu-și uită obârșile, localitățile de unde provin, de unde au plecat în lumea largă. Astfel, Mihai Eminescu a scris despre natura de un pitoresc aparte din Ipotești și Botoșani, Ion Creangă a evocat în poveștile lui frumusețea neuitată din Humulești, Fălțiceni și Iași. Iar Sergiu Afanasie nu uită de satul Trebujeni, descriind în noua sa carte calul cu suflet de om, alături de care e Moș Orest și Moș Lixandru, dar și izvorul tămăduitor, stâncile, trăsura de aur, corbul cu ochii de jărătic și pana de aur, biserica rupestră,

dorința lui Sorin de a descoperi cât mai multe taine, rememorarea luptelor de apărare duse de oștenii lui Ștefan cel Mare contra vrăjmașilor în aceste locuri străvechi românești.

Sergiu Afanasie a editat primul ziar independent din Republica Moldova, „Gazeta tineretului”, apoi s-a îngrijit de publicația anticomunistă „Accente”, precum și de ziarele „Gazeta liberă” și „Tribuna copiilor”. A fost un neastâmpărat, așa a și rămas, neconstruind un mall sau un supermarket, ci o școală. Există oameni fără suflet și animale cu suflet, așa ne spune realitatea zilei de azi, pe care o regăsim și în cărți. Din noua apariție editorială a lui Sergiu Afanasie aflăm și despre un leac miraculos, pe care și l-a dorit vreme îndelungată copilul bolnav fizic Dumitraș: o carte oferită în dar de un învățător din sat. „În culmea fericirii, Dumitraș strânse cu putere cartea la piept”, citim la finalul povestirii „Leacul miraculos”, inclusă în cartea „Poarta dintre lumi”, ilustrată minunat de Petru Ghețoi.

În cadrul evenimentului, autorul a ascultat din gura copiilor o parte a povestirilor sale, iar cercetătorul

literar Traian Vasilcău a recitat poeziile „Primăvară” și „Scriitorul” din cartea „Avionul cu furnici”, editată de Sergiu Afanasie în anul 2024, ca și cartea de povestiri „Poarta dintre lumi”. În poezia despre anotimpul în care ne aflăm acum, autorul spune, în ultima strofă: „Primăvara-mbracă/ Haine din mirări/ Și-i frumos de parcă/ N-a fost iarnă ieri!”. El a mai menționat că doar prin cititor se împlinește adevărata valoare a unui scriitor, care de fapt este un „părinte al cuvintelor”, după spusa copilului-minune Rareș Prisăcariu.

Copiii i-au pus invitatului „un sac” de întrebări, la care au primit tot atâtea răspunsuri, apoi Elena Dabija le-a urat elevilor zile de vacanță pline cu soare și cărți, iar Traian Va-

silcău le-a dorit să aibă parte doar de lecturi ziditoare de suflet. Să nu le aleagă pe cele demolatoare, ci doar pe cele ziditoare. Apoi a dat glas „Autografului” poetului Sergiu Afanasie, care este următorul: „Să crești mare, bun și blând./ Să atingi cerul citind./ Copilul cel mai frumos/ E deștept și curios!”

În final au vorbit profesoarele Maria Dolghii și Ala Buhuța, menționând că o carte e ca o cetate: trebuie cucerită, și că prietenia dintre Liceul „Gloria” și Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” nu va avea sfârșit.

Rodica CÎRJĂ,
șef sector CAIME

„Educația este o promisiune pentru viitor” – Natalia Popa, profesoara care modelează minți și caractere

Într-o amplitudine în care educația se reinventează constant, avem nevoie mai mult ca oricând de dascăli care să îmbine tradiția cu inovația, rigoarea cu empatia, știința cu sufletul. Natalia Popa, profesoară de Matematică și Informatică la IP Gimnaziul „Mihai Eminescu” din Cantemir, este un astfel de cadru didactic – un mentor autentic care inspiră prin profesionalism, dedicare și viziune. De 17 ani, ea nu doar predă, ci formează, susține și luminează drumul elevilor săi. Dirigintă a unei clase de-a IX-a aflate în pragul examenelor, coordonatoarea de proiecte STEAM și promotora a învățării digitale, Natalia Popa ne demonstrează că profesorul de azi este constructor de viitor. Vă invităm să descoperiți povestea unei cariere trăite cu sens, într-un interviu care aduce în prim-plan sufletul inspirat de meserie.

matică) și „Școala Digitală” transformă educația într-o experiență captivantă și relevantă pentru elevi. Prin activități practice și proiecte interdisciplinare, elevii reușesc să înțeleagă mai bine lumea din jurul lor și să aplice cunoștințele în contexte reale. Aceste inițiative stimulează creativitatea, pentru că oferă libertatea de a experimenta, de a colabora și a inova. Participarea la astfel de proiecte le dezvoltă nu doar competențele digitale, ci și pe cele sociale – comunicarea, lucrul în echipă, responsabilitatea. În cadrul „Școlii Digitale”, am lucrat cu platforme educaționale moderne, care transformă lecțiile tradiționale în experiențe interactive. Elevii devin mai motivați când simt că învățarea are sens și este conectată la tehnologiile pe care le folosesc zi de zi. În plus, aceste proiecte îi pregătesc pentru meseriile viitorului, multe dintre ele încă nu sunt aplicate în practică actualmente. Pe mine, ca profesor, aceste inițiative mă provoacă și mă inspiră să rămân conectată la noutățile din educație și să ofer elevilor o educație modernă și atractivă.

– Aveți experiență în organizarea și evaluarea olimpiadelor și examenelor naționale. Ce succese ați obținut în acest domeniu, atât în calitate de organizator, cât și alături de elevii dumneavoastră?

– Participarea la olimpiade și examene este o parte importantă a activității mele didactice. Am avut onoarea să organizez etape locale și naționale ale olimpiadelor la Matematică și Informatică, dar și să evaluez lucrări în cadrul comisiilor naționale. Este o muncă de echipă, dar și o responsabilitate enormă, care cere rigoare, corectitudine și empatie. Alături de elevii mei, am trăit momente de mândrie, pentru că au obținut premii importante la nivel național. Mai presus de rezultate, mă bucură faptul că acești copii și-au depășit limitele și au descoperit în ei resurse nebanuite. Pregătirea pentru concursuri înseamnă ore suplimentare, exerciții complexe și multă perseverență. Dar și o relație specială între profesor și elev, bazată pe încredere și susținere reciprocă. Aceste experiențe îi formează pe elevi nu doar academic, ci și ca oameni ambițioși și hotărâți. Pentru mine, fiecare concurs e o lecție – de modestie, de muncă și de bucurie autentică în fața reușitelor obținute prin efort.

– Ați fost distinsă cu mai multe premii, inclusiv titlul de „Profesor Inovator” și Diplomă de Onoare din partea Guvernului. Ce înseamnă pentru dumneavoastră aceste aprecieri?

– Fiecare premiu primit a venit ca o confirmare frumoasă a muncii depuse cu pasiune, dar și ca o încurajare să merg mai departe. Titlul de „Profesor Inovator” a fost o recunoaștere a eforturilor mele de a aduce metode moderne în procesul educațional și

de a folosi tehnologia în mod eficient la clasă. Diploma de Onoare din partea Guvernului m-a emoționat profund – este un gest simbolic, dar puternic, care îți amintește că ceea ce faci contează. Aceste distincții nu sunt doar pentru mine, ci pentru întreaga comunitate educațională care m-a susținut: elevi, colegi, părinți, conducere. Ele reflectă munca în echipă, colaborarea și încrederea reciprocă. În același timp, mă obligă să fiu un model pentru ceilalți, să dau mereu ce am mai bun și să rămân deschisă la învățare continuă. Aprecierile ne încurajează, dar ceea ce rămâne este impactul pe care îl ai tu însuși asupra copiilor și dorința sinceră de a face educație cu sens.

– Colectivul pedagogic din instituția în care activați este, din câte am înțeles, unul deosebit. Ce rol considerați că are acesta în reușitele profesionale și personale ale fiecărui cadru didactic?

– Un colectiv unit și bine sudat este fundamentul oricărei instituții de succes, iar la IPG „Mihai Eminescu” mă bucur să fac parte dintr-o echipă extraordinară. Fiecare coleg aduce ceva valoros – fie că este vorba de experiență, de entuziasm, de inovație sau de sprijin moral. Pentru mine, colegii mei au fost surse constante de inspirație. Am învățat de la ei că, indiferent cât de bun ești într-un domeniu, întotdeauna este loc de creștere și perfecționare. Ne sprijinim reciproc, împărțim idei, materiale, soluții și ne susținem în momentele grele. Atmosfera de colegialitate și colaborare m-a ajutat să îmi păstrez echilibrul și motivația, chiar și în perioade solicitante. Fiecare reușită profesională a fost posibilă și datorită acestui cadru prietenos și profesionist. Mă simt binecuvântată să lucrez într-un loc unde valorile educației sunt respectate, unde profesorii colaborează și se încurajează unii pe alții să devină mai buni, zi de zi.

– Sunteți diriginta clasei a IX-a, care încheie anul acesta ciclul gimnazial și urmează să susțină examene importante la Matematică, Istorie și Limba Română. Cum îi pregătiți, atât din punct de vedere al cunoștințelor, cât și din perspectivă emoțională și morală, pentru această etapă decisivă?

– A fi dirigintă în clasa a IX-a este o misiune specială, mai ales într-un an cu examene importante. Pregătirea academică este, desigur, o prioritate – le ofer elevilor ore suplimentare de pregătire, materiale adaptate nivelului lor și sesiuni de recapitulare interactivă. Însă, la fel de importantă este partea emoțională. Încerc să creez un climat în care elevii se simt în siguranță, înțelegi și susținuți. Le vorbesc despre gestionarea emoțiilor, despre cum să-și organizeze timpul eficient și despre încrederea în sine. Le reamintesc constant că eșecul nu este un capăt de drum, ci o lecție. Îi

ascult cu atenție și îi încurajez să își exprime temerile, pentru că știu cât de mult contează să te simți ascultat. Încerc să fiu alături de ei nu doar ca profesor, ci și ca sprijin moral. Mă bucur să văd că au devenit mai maturi, mai responsabili și mai încrezători în forțele proprii. Le reamintesc mereu că sunt mai mult decât un rezultat la un examen – sunt oameni în devenire, cu potențial și visuri mari.

– Ce valori și mesaje esențiale sperați să le rămână elevilor din clasa dumneavoastră, odată cu încheierea acestei etape importante din viața lor?

– Cea mai mare dorință a mea este ca elevii mei să plece cu un set de valori solide, care să-i ghideze în viață. Vreau să înțeleagă că munca cinstită, perseverența și corectitudinea sunt cheia oricărui succes durabil. Îi încurajez să fie curioși, să pună întrebări, să caute mereu să învețe și să se autodepășească. Le transmit constant că respectul – față de sine, față de ceilalți și față de muncă – este fundamentul relațiilor sănatoase. Îi învăț să aibă curaj, dar și empatie; să lupte pentru ceea ce își doresc, dar fără a-i călca pe alții în picioare. Îi provoc să își descopere pasiunile și să creadă în visurile lor, oricât de mari ar fi. Cred cu tărie că rolul unui profesor nu este doar să predea materie, ci să formeze caractere. Dacă elevii mei vor ieși din școală cu inimi deschise, minți curioase și o atitudine pozitivă față de viață, voi simți că mi-am îndeplinit misiunea.

– Ați simțit vreodată că și ei v-au format, într-un fel, ca profesor și ca om?

– Fără îndoială, elevii m-au modelat continuu. Fiecare generație mi-a oferit o nouă perspectivă asupra lumii, a învățării și chiar asupra propriei mele persoane. De la ei am învățat răbdare, adaptabilitate și, mai ales, sinceritate. Copiii te simt imediat dacă nu ești autentic. M-au învățat să fiu mai deschisă, să privesc lucrurile prin ochii lor, să fiu mai creativă în predare și mai atentă la nevoile individuale. M-au provocat să mă reinventez constant, să țin pasul cu tehnologia și să fiu mereu la curent cu ce se întâmplă în lumea lor. Uneori, m-au surprins cu maturitatea lor, alături de teorii m-au făcut să râd și să uit de griji. Dar cel mai important – m-au făcut să simt că profesia mea are sens. În fiecare reușită a lor, simt și o mică parte din mine. Iar când mă strigă „doamna profesoară” cu un zâmbet sincer, știu că am câștigat mai mult decât o lecție bine predată – am câștigat un suflet atins.

– Ce mesaje ați dori să transmiteți colegilor din învățământ în contextul sărbătorii Învierii Domnului?

– Cu ocazia Sărbătorii Învierii Domnului, le doresc tuturor colegilor lumină în suflet, pace în gânduri și bucurii alături de cei dragi. Paștele este un prilej de reflecție, de renaștere și de speranță – valori care se regăsesc și în munca noastră zilnică. În această perioadă sfântă, să ne reamintim că fiecare cuvânt de încurajare, fiecare lecție bine predată și fiecare gest de bunățate are puterea de a transforma viața. Să nu uităm că suntem formatori de suflete și de caractere, iar lumina pe care o dăruim elevilor se va răsfărca, cândva, în societatea de mâine. Vă doresc tuturor sănătate, liniște sufletească și putere de a merge mai departe cu demnitate și curaj.

Hristos a Învia!

A intervievat:

Silvia ȚURCAN

– Povestiți-ne despre începuturile dumneavoastră în cariera didactică. Ce v-a motivat să alegeți această cale?

– Încă din copilărie am fost atrasă de lumea cunoașterii, iar profesorii mei de atunci mi-au insuflat dragostea pentru învățare și respectul față de educație. Am simțit mereu că școala este un spațiu magic, în care ideile prind viață și unde un dascăl poate face o diferență reală în viața unui copil. Această percepție m-a însoțit pe tot parcursul adolescenței, iar când a venit momentul să aleg o carieră, nu am avut nicio îndoială că voi deveni profesoară. Matematica și Informatica au fost mereu pasiunile mele, iar faptul că pot să le predau și să le insuflu și altora bucuria de a gândi logic și structurat este o împlinire. La început, ca orice tânăr cadru didactic, am avut emoții și nesiguranță, dar cu fiecare lecție predată am câștigat mai multă încredere. Motivația mea principală a fost și rămâne dorința de a construi caractere, nu doar de a transmite informații. Cred că adevăratul profesor este cel care educă prin exemplu și care vede în fiecare elev un potențial ce așteaptă să fie descoperit. Astăzi, privind înapoi, sunt recunoscătoare pentru acest drum și pentru fiecare elev care mi-a confirmat că mi-am ales corect profesia. A fi profesor nu este doar o meserie, este o vocație și un angajament pentru un viitor, pe termen lung.

– Predați atât Matematică, cât și Informatică. Cum reușiți să echilibrați aceste două domenii și cum se completează ele în procesul educațional?

– Matematica și Informatica sunt, de fapt, două fațete ale aceleiași monede: gândirea logică și analiza riguroasă. Matematica dezvoltă structura mentală, rigurozitatea și perseverența, în timp ce Informatica aduce o notă de aplicabilitate imediată, un spațiu unde elevii pot vedea cum conceptele se transformă în realitate. Echilibrul între aceste două discipline se bazează pe o bună organizare a planificărilor și o abordare interdisciplinară. De multe ori, conceptele matematice devin mult mai clare atunci când sunt

aplicate în programe informatice sau algoritmi. Încerc să creez conexiuni între cele două materii, astfel încât elevii să vadă utilitatea și complementaritatea lor. De exemplu, atunci când predau funcții matematice, folosim și grafice digitale pentru reprezentare. Elevii reacționează foarte bine când văd sensul practic al învățării. Pentru mine, aceste două domenii nu concurează între ele, ci se completează armonios, ajutând elevii să devină gânditori critici, analitici și creativi în același timp.

– Ați fost unul dintre promotorii conceptului de „Clasă Inversată” în raionul Cantemir. Ce rezultate ați observat la elevi după implementarea acestui model?

– Modelul „Clasei Inversate” a fost o provocare frumoasă, dar și o necesitate în contextul schimbărilor rapide din educație. Ideea de bază este simplă: elevii parcurg materia acasă, prin materiale video sau lecturi atent selectate, iar timpul din clasă este dedicat aplicării, discuțiilor și clarificării conceptelor. Acest model a adus mai multă autonomie în procesul de învățare, iar elevii au devenit mai activi și mai implicați. Am observat că înțeleg mai profund conceptele, iar întrebările adresate în clasă sunt mai pertinente. În plus, elevii își dezvoltă capacitatea de autoorganizare și învățare independentă – competențe esențiale pentru viitor. Inițial, unii au fost reticenți, dar odată ce au văzut rezultatele și flexibilitatea acestui model, s-au adaptat rapid. În special în Informatică, metoda a avut un impact deosebit, pentru că elevii veneau pregătiți să creeze, să testeze și să-și aprofundeze cunoștințele. S-au obținut rezultate mai bune la evaluări, dar s-a instalat și o atmosferă mai relaxantă și deschisă la lecții. Consider că această abordare ar trebui extinsă în cât mai multe școli, pentru că corespunde nevoilor generației actuale de elevi.

– Participați activ la proiecte și inițiative STEAM și „Școala Digitală”. Ce impact au aceste inițiative asupra motivației și creativității elevilor?

– Proiectele STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă, Mate-

Corjova din Basarabia – localitate a românismului întruchipat

Fondarea satului Corjova de pe malul drept al Nistrului a avut loc în îndepărtatul an 1362, localitatea fiind unul dintre cele mai tradiționale leagăne strămoșești din spațiul pruto-nistrean în special, și din cel românesc în general. Bogata-i istorie începe miraculos din adâncuri de veac, perpetuându-se falnic până în ale noastre zile, devenind o oază a vechilor datini purtătoare de nepieritoare valori ale neamului nostru pe cât de mândru, pe atât de mult pătit. Neam trecut prin nemăsurate încercări și nenumărate cumpene. Încercări care i-au conferit rezistență la intemperii istorice și o forță ne nezdruccinat în fața tentativelor dușmane de a ne șterge memoria românismului și conștiința creării unui viitor cu adevărat demn de ființa umană.

În 1992, localitatea se situa în zona nemijlocită de conflict armat cu agresorul rus ce a invadat R. Moldova, iar pe platoul de la Coșnița și-au pierdut viața patru tineri corjoveni. Până în ziua de astăzi, postul din preajmă al separatiștilor, de lângă podul de la Vadul lui Vodă, amplasat chiar în inima Basarabiei, atârna ca sabia lui Damocle asupra unei populații moldovenești pașnice, care iată că își caută la nesfârșit rostul istoric.

Inspirație prin educație

Însă trecutul, chiar și unul glorios sau plin de suferințe existențiale depășite, nu poate să alimenteze la nesfârșit energia vitală a unui popor, dacă prezentul nu este în stare să se inspire, mai ales prin educație, din izvorul vivifiant al eternelor valori spirituale ce mișcă înainte omenirea. Ce îi condiționează progresul. Valori indisolubil legate de tradițiile și creațiile fiecărei etnii ce se respectă și ține la propriul viitor. La viitorul generațiilor pe care le formează. Însușiri care se refractă prin particularul fiecărui popor, dobândind astfel o coloratură ce îl face inedit și de neprețuit, unic într-o sa manifestare și evoluție națională. Căci o civilizație nu se va perpetua dacă ignoră specificul popular, altfel se plasează într-un vacuum spiritual ce o cufundă instantaneu în neant – „ideal” spre care tind tot felul de mișcări utopice globaliste de genul comunismului în trecut sau socialismului eronat înțeles din ziua de astăzi.

Afanasie Chiriac și Ion Creangă, corjovenii ce au votat Unirea din 1918

Tocmai românismul și conștiința unei comuniuni adânci cu frații de peste Prut sunt acea sursă ce ne poate asigura o existență în arealul cultural strămoșesc, cu condiția că preocupările noastre, ale populației din Basarabia, se vor îndrepta spre

cunoașterea propriei identități de neam. Spre formarea unei conștiințe care ne va ghida la veșnice valori, ce se incarnează din lumea spirituală doar în culturi naționale aspirând la eternitate, prin prisma unor tradiții seculare de o putere de necombătut.

Și avem marele avantaj că nu trebuie să mergem cu aducerea aminte prea departe, în negura faptelor istorice demult apuse – vom face un minim efort să readucem în conștiință actul Unirii Republicii Democratice Moldovenești cu Patria Mamă, România, realizat în 27 martie 1918 prin votul salvator al Sfatului Țării. Act ce a fost semnat și de doi deputați corjoveni, mândria acestei localități – Afanasie Chiriac și Ion Creangă –, și a precedat în mod profetic Marea Unire de la 1 decembrie a aceluiași an al întregirii și împlinirii supreme a unui stat unitar și democratic românesc. Acești doi adevărați eroi ai neamului au dus faima localității dincolo de hotarele țării, fapt gravat în inimile consătenilor și imortalizat prin ansamblul sculptural realizat de Grigore Sultan în piatră de Cosăuți, în cadrul Complexului cultural-sportiv ce înobilează Parcul „Ștefan cel Mare și Sfânt” din localitate. Marele plastician originar din Sucleia, Slobozia, deținător al titlului „Om Emerit al Republicii Moldova”, a avut astfel fericita oportunitate să-și pună în valoare încă o dată geniul grație inițiativei și sprijinului plenar al actualului primar de Corjova, Gheorghe Ojog.

De la mic la mare, de la haos la civilizație

Corjova este o localitate care, fără doar și poate, se înscrie în eforturile civilizaționale ale românismului, asimilându-și cu o aviditate de invidiat trecutul. În același timp, corjovenii aspiră la un prezent și un viitor ce îngurgitează pâinea în sufletele noastre a binefăcătoarelor tradiții și apartenenței la un spațiu

ce transcende marile suferințe care ne-au fost aduse de cotropitorii de tot soiul rău.

Uite așa, în ultimul timp a fost înființat obiceiul de a călători pentru a face vizite de schimb cultural, și nu numai – relațiile de înțelegere financiară și educațională având o importanță de-a dreptul vitală –, cu frații de peste Prut, din Țară. Iar prima ocazie memorabilă, cu consecințe de perspectivă îndelungată de a merge în România a venit într-o zi blândă de august a anului 1999, odată cu o convorbire de telefon între un reprezentant al Consiliului Județean Chișinău, sub jurisdicția căruia se afla atunci satul Corjova, și neobositul primar al localității, Gheorghe Ojog, aflat în prezent la al optulea mandat – un semn al încrederii de care se bucură la consăteni datorită acțiunilor sale rodnice de manager, susținător al unui învățământ modern, edil, întreprinzător și om de omenie. Astfel, șefa de atunci a Direcției Cultură, Claudia Șerșun, a propus corjovenilor să găzduiască un colectiv artistic din localitatea Băuțar, județul Caraș-Severin (România), invitat la Festivalul internațional „Meșterul Manole” ce urma să se desfășoare în orașul Criuleni. Și care au fost primiți cu toată dragostea și ospitalitatea, devenită proverbială. Nu a trecut mult timp și în toamna aceluiași an corjovenii au fost invitați să facă o vizită de răspuns în România, împreună cu formațiile folclorice de la Casa de cultură, cu ocazia Festivalului județean *Poveștea vorbeii*.

Vizita a purtat o remarcabilă tentă educativă și culturală, fiind întreprinsă cu un întreg autocar de copii, care au demonstrat numere artistice și sportive de pomină. Este de menționat că în toate escapadele de creație făcute în Țara mamă, cor-

jovenii au fost cazați și pe la casele gospodariilor – prilej de formare a unui spirit veritabil de comuniune, a unor legături trainice de la om la om, de la suflet la suflet. Astfel, frumosul obicei de colaborare culturală, de interes comun, încet-încet a devenit o bază solidă de cooperare pe cele mai diverse planuri, Corjova fiind înfrățită cu un număr de-a dreptul impresionant de localități de la Vest de Prut...

Ridicarea școlii din ruine

Cooperarea cu prietenii mai la Vest de Prut are și menirea de a aranja lucrurile și în cel de-al doilea stat românesc, inclusiv la nivel local. Voi menționa că în 1997 primarul Gheorghe Ojog, în scurt timp după preluarea mandatului, întreprinde un șir de măsuri de reabilitare a școlii din localitate, aflată într-o stare atât de jalnică, încât lecțiile se făceau în sediul Primăriei. Astfel, clădirea Gimnaziului – unde în prezent învață 250 de elevi – a fost atunci eficientizată energetic, iar lucrări de reparație s-au făcut în permanență, pe parcursul mai multor ani, până aceasta a dobândit un aspect cu adevărat european. O situație asemănătoare a fost și în cazul Grădiniței „Porumbelul” din Corjova, cu 120 de copii, și al Casei de Cultură, cu 360 de locuri. În plus, datorită implicării responsabile a primarului, până în prezent se organizează pentru profesori vizite de schimb de experiență în România, fiind preluate de acolo bune practici în educație, sport, management, precum și metode moderne de studiu.

De asemenea, de ani de zile s-a format un obicei ce trece în tradiție, ca în ajun de mari sărbători, mai ales de Crăciun, corjovenii să fie invitați de românii din Patria Mamă pentru a se bucura împreună de faimoasele

noastre obiceiuri, de spiritul inepuizabil de bunăvoință născător de creativitate artistică, cooperând eficient pe plan administrativ și schimbând astfel lumi și mentalități. Așadar, și de această dată primarul satului s-a deplasat peste Prut împreună cu colectivele artistice de la Casa de cultură – ansamblul vocal „Mărgăritare basarabene”, ansamblul de fluierași „Lăstăreii” și ansamblurile de dansuri populare din Slobozia-Dușca „Țărâncuța” și din Corjova „Alunelul” –, având un repertoriu extrem de vast.

De spus că membrii acestor slujitori ai artelor frumoase, premiați la o mulțime de festivaluri naționale și internaționale, bucură publicul spectator pe „principii de voluntariat”, în paralel muncind în alte domenii pentru a-și câștiga existența. Iar o dată la doi ani, Primăria organizează în parteneriat cu autoritățile publice centrale Festivalul-concurs internațional printre formațiuni de fluierari și soliști instrumentiști „Nistrule cu apă lină”.

Nici sportul nu este lăsat de izbeliște la Corjova. Datorită renovării Complexului cultural-sportiv, echipa de fotbal *Eclipsea* prin participare reușită la turnee zonale și regionale duce faima localității în diferite raioane ale republicii, remarcându-se prin jocul ei frumos și pe plan internațional. Iar din serviciile ce excelează în localitate voi menționa: Biblioteca publică cu un fond de carte de 7000 de exemplare, o parte bună constituind donații din România; oficiul poștal și cel al medicilor de familie, precum și serviciile divine oficiate la Biserica ortodoxă cu Hramul „Arhanghelii Mihail și Gavriil”.

Iașii ospitalieri

La Primăria municipiului Iași, oaspeții basarabeni au fost întâmpinați cu mult drag de gazdele ghidate de primarul Mihai Chirica, luptător fervent pentru Unire, cu care au o colaborare de mulți ani. Prezentările artistice ale corjovenilor nu au lăsat pe nimeni indiferent, o atmosferă de adevărată înfrățire instalându-se magistral peste toată lumea venită să se împărtășească din spiritul vivifiant al unei comunicări mult așteptate. După care șirul de trăiri artistice a continuat cu un schimb prolific de idei și bune intenții. Astfel, din aria artelor frumoase protagoniștii încet-încet au trecut în spațiul spiritului întreprinzător al guvernării locale, pentru a consolida relațiile create în trecut: s-a discutat despre o eventuală colaborare între autoritățile publice, prin susținere de diverse proiecte.

Spre exemplu, primarul Mihai Chirica întotdeauna i-a asigurat pe partenerii basarabeni de sprijin financiar, inclusiv prin atragerea de fonduri europene. Zis și făcut! De fapt, este un primar cu mai multe mandate, un liberal cu suflet mare și un neîntrecut organizator, grație căruia Iașul a cunoscut o adevărată înflorire. Recent, a promis pentru Corjova sponsorizarea unui proiect de reabilitare a drumurilor de acces spre Gimnaziu și instituții publice din localitate, unde ploile abundente din vara anului 2024 au distrus o parte din comunicații; dat fiind

că localitatea este situată pe coastă, ploile au afectat puternic căile de acces asfaltate anterior.

Dar să revenim la turul artistic al Unirii. Mulțumitorii oaspeți au luat calea spre localitatea Miroslava (județul Iași), unde îi aștepta vechiul lor prieten, primarul Dan Niță, cetățean de onoare al satului Corjova, actul de înfrățire între localități fiind semnat în iulie 2021. De asemenea, oaspeții basarabeni s-au bucurat de o susținere plenară din partea președintelui Consiliului Județean Iași, Costel Alexe, fost deputat și ministru în Guvernul României.

Galațiul primitor

Traseul a luat apoi direcția comunei Negrilești (județul Galați) – cu care Corjova este înfrățită de mai mulți ani –, la invitația primarului Alexandru Fuică-Haisler. Piesa muzicală *Trenulețul* în interpretarea trupei „Mărgăritare basarabene” din Corjova s-a bucurat de o audiență încântătoare, localnicii oprindu-se din drum și aplaudând frenetic. În aceeași zi, în fața Consiliului Județean Galați, președinte Costel Fotea, basarabeni au prezentat un spectacol de amploare. Atmosfera prietenească și-a găsit dezvoltarea în discuțiile cu șeful administrației publice, fiind însoțite de promisiuni de înțelegere și susținere financiară. Iar pe final s-au făcut poze de protocol. De remarcat că reprezentanții Primăriei Corjova au vizitat pentru prima dată CJ Galați, având parte de o primire afectuoasă. După care au fost salutați cu entuziasm de viceprimarul municipiului Cristian Sorin Enache. Orașul românesc a suferit de asemenea de pe urma distrugerilor cauzate de ploi, așa că conducerea de aici s-a pătruns din tot sufletul de durerea de acasă a corjovenilor.

În context, e necesar de menționat că ajutoarele oferite Republicii Moldova de Guvernul României la nivel centralizat nu merg direct la localități, acestea din urmă rămânând într-un fel „văduvite” de suportul de care au nevoie, criteriile politice (de partid) spunându-și nefastul cuvânt în acest sens. Așa că se impune o colaborare directă, ca posibilitatea de înfrățire să nu depindă de nivelul de APL (I-III), astfel facilitându-se colaborarea pe compartimente ce țin de proiecte axate pe învățământ, cultură, sport, afaceri etc. Deci soluții de omenie pot fi găsite, însă și legea trebuie acordată în mod corespunzător.

Și există impedimente de nedepășit la această oră, fiind necesare schimbări de legislație și în România, ce ar permite ca județele să poată oferi ajutor nu doar raioanelor Moldovei (strict pe orizontală), cum se face în prezent, ci și primăriilor, orașelor, altor localități, nefiind limitate de Lege în acest sens. Și multe Consilii Județene sunt dispuse să facă cu drag acest lucru, având de obicei un buget ce îl depășește pe cel al raioanelor din R. Moldova de zeci de ori. Iar la noi în țară 90 la sută din buget merge pentru achitarea salariilor, pentru dezvoltarea

infrastructurii mijloacele rămânând extrem de limitate. Spre exemplu, bugetul Primăriei satului Corjova, cu o populație de circa 3 mii de locuitori, este în jur de 2 milioane de lei, pe când localitățile de aceeași mărime din România dispun de 50, 100, 120 de milioane!

O declarație de intenție, pentru înfrățire, semnată la Cârța

Elanul de solidarizare și-a găsit apoi materializarea la Cârța (județul Sibiu), unde în prezența localnicilor la Casa de cultură a fost semnată o declarație de intenție între Primăria de aici și cea din Corjova, punându-se oficial bazele unor acorduri de colaborare și a unei viitoare, dar iminente înfrățiri. O înfrățire inevitabilă, ca și revenirea pământurilor aflate la Est de Prut la leagănul românismului, printr-un act istoric și de facto al Unirii. De subliniat că s. Corjova este înfrățit și colaborează activ cu mai multe comune din județul Sibiu.

...Având în inimă asemenea trăiri, oaspeții au fost conduși de primarul comunei Cârța, Daniel

Căndulețiu, spre diverse destinații cu adânci semnificații istorice, care a organizat pentru ei un șir de vizite prin localitatea pe care o administrează. Astfel, i-a însoțit la muzeu, biserică și mănăstire, locașul sfânt fiind o rămășiță catolică înființată în 1202 de călugări cistercieni. Iar evlavioasele sentimente, legate de un trecut plin de tălc, și-au găsit continuitatea în prezentarea de către oaspeți a unor spectacole de un artistism copleșitor.

Urmă o vizită la un Festival de colinzi în comuna Arpașu de Jos (jud. Sibiu), de lângă Cârța, la invitația fostului primar Constantin Aurelian Văcariu, un om cu suflet mare, de o rară ospitalitate, el găzduind în acea zi o delegație de corjoveni de peste 50 de persoane. Iar seara mahalaua întreagă veni să contemple grandiosul spectacol artistic oferit de corjoveni, ce l-a depășit ca scribere pe cel oficial de la Festival, la care moldovenii nu au fost admiși de actualul primar Vasile-Ioan Vasu, deși anterior au fost acceptați în urma unei discuții de telefon. Așa e când invidia și apartenența de partid își spune greoiul cuvânt...

Caraș-Severin și proiecte sociale pentru Corjova

Datorită strădaniilor și perseverenței primarului de Corjova, Gheorghe Ojog, s-a realizat și dezvoltat această cooperare însoțitoare cu numeroase oaze de cultură și centre turistice din regiunea Banat (Băuțar, Bolvașnița, Armeniș, Băile Herculane, Marga, Grădinari, Luncavița, Ezeriș, Târnova, Sasca Montana, Buchin, Bozovici, Zăvoi), precum și din județele Timiș (Boldur), Sibiu (Dumbrăveni, Gura Răului, Poiana Sibiului, Săliște, Rășinari, Blăjel, Loamneș), Alba (Sântimbru), Maramureș (or.

Borșa, Săcălășeni), Iași (Miroslava, Răducăneni, Tomești), Suceava (Dumbrăveni, Straja, Putna, Vicovu de Sus), Buzău (Slobozia, Amaru), Galați (Negrilești), Bacău (Gârleni), Vâlcea (Băile Olănești), Ilfov (Jilava) ș.a.

Deplasarea de pomină a corjovenilor prin meleagurile de leagăn ale etnogenezei românești a continuat în Reșița, orașul de reședință al județului Caraș-Severin. Acest județ a fost prima destinație de înfrățire a satului Corjova, mai întâi în 1999 la Băuțar, unde basarabeni s-au simțit ca la ei acasă, apoi și în

alte localități. „Un schimb valoros experiență s-a făcut la Consiliul Județean Caraș-Severin, președinte Silviu Hurduzeu, prietenul nostru de suflet, cu care colaborăm pe parcursul mai multor ani. Ne cunoaștem de două decenii, pot să zic că de o viață. Și este un înflăcărat luptător pentru unificarea țării”, se confesează primarul de Corjova, Gheorghe Ojog.

Într-o atmosfera prietenească, de frățescă afecțiune, Silviu Hurduzeu i-a asigurat pe frații de peste Prut, cunoscându-le situația grea, de deplină sa susținere, și a promis să ajute localitatea din Moldova în măsura posibilităților ce-i stau la dispoziție. Iar călătoria prin pitorescul spațiu al românismului își continuă remarcabilul traseu...

„În Banatul Montan am fost cazați timp de trei zile pe la casele oamenilor din comunele Teregova și Armeniș, creându-se între noi o veritabilă comuniune spirituală ce scotea în evidență înrudirea sufletească.

tească. Iar de toată șederea noastră s-a ocupat Ilie Pirvulescu, consilier în Consiliul local Teregova, și Mitru Dragomir, președinte al Asociației Culturale Folclorice Armenisana, asigurându-ne cu toate cele necesare”, își deapănă șirul amintirilor Gh. Ojog.

Timiș – întâlniri de suflet

Întâlnirile de suflet și de parteneriat au continuat cu reprezentanții administrației Consiliului Județean Timiș, președinte Alfred Robert Simonis (ex-președintele Camerei Deputaților) și vicepreședinte Alexandru Adrian Iovescu, unde Gheorghe Ojog a fost condus de vechiul său prieten, primarul de Boldur, Constantin-Cristian Stoi. „Vom colabora și în continuare, fără îndoială, pe plan cultural, dar și de înțelegere economică. Amintirile îmi sunt proaspete în legătură cu momentul când am vorbit la telefon prima dată cu domnul primar de Corjova, cu care ne cunoaștem mai bine de 10 ani. Și îmi amintesc cu mare plăcere, deoarece sufletele noastre de la depărtare parcă s-au împrietenit, fără a ne vedea. De-a lungul vieții și a carierei mele de primar am întâlnit mulți oameni deosebiți, însă despre dl Ojog pot spune cu mâna pe inimă că este un om cu adevărat special”, a menționat Constantin-Cristian Stoi.

De remarcat că primarul de Corjova anterior a dat curs invitației lui Alfred Simonis de a participa la ceremonia de depunere a jurământului la Consiliul Județean după alegerile locale din noiembrie 2024.

„Sunt convins că vom găsi împreună acele proiecte social-culturale benefice comunităților noastre și vă asigur de întreaga mea deschidere pentru o bună colaborare instituțională între Consiliul Județean Timiș și Primăria Corjova. Iar stabilirea unor relații de prietenie și cooperare între instituțiile noastre nu poate fi decât în interesul celor care ne-au ales”, și-a exprimat convingerea președintele CJ Timiș.

Și la Timișoara corjoveni au adus cântece tradiționale din Basarabia, în capitala Banatului ei participând de mai mulți ani la „Festivalul Inimilor”, un eveniment folcloric internațional, dar cu un ca-

racter profund românesc. „Ne-am bucurat foarte mult de frumusețea cântecelor populare interpretate de grupul din Republica Moldova, pe care i-am invitat să mai vină și cu alte ocazii. Frumoasa vizită a lăsat o impresie de profundă mulțumire. Prezența fraților noștri din Corjova ne-a făcut sărbătorile mai frumoase. Cei ce simt românește nu pot fi despărțiți de granițe efemere, pentru că ceea ce îi unește nu are hotare”, a spus Daniela Tuleu director executiv la Direcția Relații Comunitare din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara.

Încă o dată

„Cu Doamne Ajută” la Putna

De mulți ani s-a format o minunată tradiție ca ansamblul *Mărgăritare basarabene* să viziteze anual Mănăstirea Putna, pentru a participa la Festivalului „La poartă la Ștefan Vodă”. Iată că și la această din urmă vizită, după o trecere de două zile prin Hunedoara, Cluj, trupa vocală din Corjova s-a manifestat magistral în cadrul festivității alături de colective din România și Ucraina (Cernăuți).

În continuare, Starețul Mănăstirii Putna, Arhimandrit Melchisedec Velnic, cetățean de onoare al satului Corjova, a îndemnat românii de pe ambele maluri ale Prutului să se roage la Dumnezeu și să lupte cu smerenie pentru unificarea Țării, cu Doamne Ajută. Întâlnirea continuă cu un program variat de dansuri și cântece populare, dar și patriotice.

Suceava încununează opera

„Trenulețul Unirii” își urmărește traseul spre comuna Dumbrăveni (județul Suceava, primar Ioan Pavăl), cu care Primăria Corjova este înfrățită din 2009. Oaspeții au fost întâmpinați cu afecțiune nedisimulată de localnici în frunte cu Mihai Chiriac, secretarul Consiliului local. Timp de câteva zile, alaiul de bună voie trecu încă prin opt localități de lângă Suceava, ultima vizită din România ținând comuna Costuleni, județul Iași, unde cu primarul Mirică Dodan s-a și semnat un act de consens inițiativă de înfrățire. Uite aici a și avut loc una dintre cele mai spectaculoase, de-a dreptul impresionante, prezentări artistice, realizată de colectivele din Corjova, cu dansuri, cântece populare și patriotice, ce au făcut publicul spectator să lăcrimeze de o fericire pătrunsă de nostalgie...

P.S. Dorul după întregire devine tot mai copleșitor. Deocamdată unirea se realizează pe plan spiritual și local, o primă condiție înainte de a fi pusă în practică la nivel de popor și de Țară, indiferent de intențiile profitorilor în ale politicii, prezenți cu nemiluita mai ales în statul românesc mai nou format și mai puțin agreat de populație în toți acești peste 30 de ani de independență. Și asta din cauza corupției și incompetenței factorilor decidenți. Iar adevărata însuflețire în sensul de reîntregire se adapă din izvorul doleanțelor populare, care iau o amploare ce în scurt timp va deveni de nestăvilit.

Ilulian BOGATU

Proiectul Educațional „France - Moldavie: match aller”, o veritabilă punte de prietenie și cunoaștere

Nadejda RENCHEZ,
profesoară de limbă
franceză,
grad didactic I,
IP Centrul de Excelență
în Construcții,
mun. Chișinău

În continuare, Alianța franceză a fost scenariul unor discuții fructuoase cu Ghenadie Răbacov despre provocările învățământului bilingv, oportunități de formare pentru elevi și profesori, subliniindu-se importanța colaborării francofone în educație, cu deschiderea de noi orizonturi pentru parteneriate viitoare. Un alt aspect remarcabil al vizitei de studiu a fost explorarea domeniului profesional, cu vizite la Școala Profesională Nr. 4, unde s-a oferit o demonstrație practică de excelență – ateliere ultramoderne prezentate de către directorul Andrei Ursu.

După care la Moldexpo, vitrina inovației în construcții, colegii francezi au avut parte de o explorare a ultimelor tendințe în construcții modulare din lemn – sustenabilitate și eficiență, sisteme de acoperiș inteligente, materiale revoluționare de termoizolare. Urmă vizita la întreprinderea Dekada Group, un model de succes în economia țării noastre, aici având loc discuții despre producția de mobilă de calitate superioară, parteneriate strategice cu producători internaționali, cum ar fi Blum, și implementarea cu succes a modelului dual în educație.

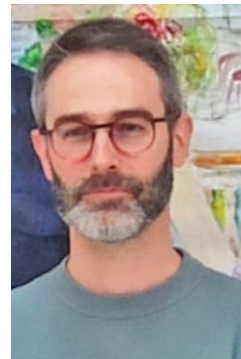
O experiență memorabilă a fost excursia la Vinăria Cricova, unde tradiția viticolă moldovenească i-a impresionat profund pe oaspeți, oferindu-le o perspectivă asupra potențialului economic și turistic al țării. Ei au vizitat tunelurile subterane care păstrează secrete vechi de secole, încărcate cu arome ce povestesc despre terroirul unic și tradițiile vinicole transmise din generație în generație.

Excursia la Parlamentul Republicii Moldova a constituit un moment în care istoria noastră politică a luat viață, iar instituțiile democratice și-au dezvăluit mecanismele. Turul a oferit o privire asupra proceselor politice și istoriei recente a țării, subliniind importanța educației în construirea unei societăți democratice.

Această vizită de studiu s-a remarcat prin crearea unei punți durabile între două culturi, două sisteme educaționale, dar mai ales între oameni. Iar fiecare activitate a contribuit la dezvoltarea unei rețele de înțelegere reciprocă și prietenie.

Opinii ale profesorilor francezi

**Alexis HAJDUKIEWICZ, enseignant
documentaliste au Lycée Jean de Berry, Bourges**

„France-Moldavie: match aller”, il s'agit là d'un projet nourri par les échanges interculturels, linguistiques et professionnels. Ou comment conduire des lycéens moldaves et français à exprimer, sous la forme d'un trophée dédié aux valeurs de l'olympisme, la manière dont la diversité culturelle peut s'unir dans le creuset commun des valeurs sportives et européennes. Ce trophée, réalisé par les élèves, a été inauguré en septembre 2023 à l'occasion de la venue des jeunes moldaves en France, au Lycée Jean de Berry (Bourges). Le match retour s'est joué, partiellement, lors de notre venue à Chișinău au mois d'avril 2025. Partiellement car l'équipe n'était constituée cette fois que d'enseignants du Lycée Jean de Berry, sans nos élèves. Notre venue a été l'occasion de découvrir, in situ, les filières et spécialités du Centre d'Excellence en Constructions de Chișinău. Découverte enrichie par de multiples échanges avec des professionnels des métiers du bâtiment mais également par des visites culturelles (visite du Parlement, découverte du centre historique de Chișinău notamment). Le point d'orgue de toutes ces découvertes réside avant tout dans l'hospitalité et la chaleur humaine propres à nos collègues moldaves et à leurs élèves. Autant d'éléments qui nous conduisent à poursuivre cette belle aventure partenariale ! Ce sous la forme d'un nouveau projet qui s'articulera peut-être autour d'un évènement culturel majeur. En effet, en 2028 Bourges sera Capitale européenne de la culture. Occasion de travailler à la mise en œuvre d'une réalisation commune, sorte de trait d'union entre la France, membre fondateur de l'UE et la Moldavie. Un pays pétri de valeurs européennes et en passe de rejoindre notre espace commun.

**Julien CUTARD, professeur de menuiserie
au Lycée Jean de Berry, Bourges**

Après un premier match allé en octobre 2023 sur le thème des Jeux olympiques et un échange symbolique de la flamme dans l'atelier de menuiserie au Lycée Jean de Berry, mes collègues et moi avons souhaité poursuivre avec le Centre d'Excellence en Constructions de Chișinău un pont durable entre nos deux cultures. Pour cela, début avril, nous nous sommes rendus à Chișinău pour le match retour, afin de revoir les jeunes rencontrés un an et demi auparavant, à Bourges, en France, ainsi que leurs professeurs. Nous nous sommes plongés dans la culture de leur pays et nous avons pu observer leur système éducatif et aller à la rencontre des professionnels du bâtiment. Un programme très riche orchestré par la professeure de Français du Centre d'Excellence en Constructions, Nadea Renchez.

Cette semaine a été l'occasion de consolider nos liens, afin d'envisager un pont durable entre nos deux établissements et construire des relations avec les professionnels du bâtiment. A terme nous souhaitons emmener nos élèves à Chișinău et pourquoi ne pas placer nos étudiants en stage dans des entreprises Moldave en collaboration avec le Centre d'Excellence en Constructions et ERASMUS. Les nombreux échanges professionnels, ainsi que les découvertes de vos richesses culturelles, telles que vos plats, vos danses, ainsi que vos diverses instances, font qu'il me tarde de revenir poursuivre la découverte de la Moldavie à titre personnel ou professionnel.

Merci à toutes les personnes qui ont contribué à ce que ce séjour soit magnifique, grâce à leurs bienveillant et gentillesse. Bourges 2028, capitale européenne de la culture, promet de beaux projets à venir entre nos établissements scolaires, ainsi que nos pays. Cet événement lance l'acte trois en termes de projet.

LANSAREA CĂRȚII „BUMERANGUL”

Veronica Pârlea-Conovali: Efectul bumerangului se manifestă atotcuprinzător, atât în raport cu dușmanii, cât și cu prietenii

Noua culegere de povestiri și nuvele, semnată de scriitoarea Veronica Pârlea-Conovali, a văzut recent lumina tiparului, fiind una dintre cele 16 cărți ale autoarei. Ea este apreciată pentru talentul său pe care l-a dezvăluit ca prozatoare și poetă și în alte cărți ale sale, ultimele apariții editoriale fiind următoarele: „Galina Furdul în lumina baștinei” (Chișinău, 2017), „Alexandra” (Chișinău, 2018), „Dialog în vis” (București, 2019), „Amurg sentimental – fortăreață cu suflet românesc” (București, 2022), „Cântare iubirii” (Chișinău, 2023), „Două inimi surori” (București, 2024) etc.

„Narațiunile volumului de față, „Bumerangul”, sunt o dovadă certă că prozatoarea evoluează carte de la carte, dezvoltându-și și aprofundându-și stilul și modul de a fi în linie ascendentă, reliefându-și totodată astfel vocația epică indubitabilă...” (Tudor Paladi)

Citind paginile acestei cărți, m-am gândit că este extraordinar să aduci în fața ochilor atâtea personaje, fiecare cu destinul său și întâmplări ce te captivează, te intrigă să nu lași lectura pe altă dată. Căci îți dorești cu ardoare să afli deznodământul evenimentelor descrise. Sunt povestiri interesante, conțin informații multe nu numai din viață, ci și din istorie, psihologie, etică, religie etc. Autoarea cunoaște mai multe domenii, fiind profesoară de istorie, are darul de povestitoare. Se perindă prin fața istoriei ale persoanelor, trecute prin vârtoarea unor evenimente fascinante. Veronica Pârlea-Conovali, cunoscându-le viața, din mărturiile și povestiri ale familiei lor, descrie trăirile interioare, cu toate cotiturile neașteptate ale sorții. Desigur, sesizăm că oamenii și-au trăit clipa, au trăit-o intens.

Iată ce consemnează scriitorul Ștefan Sofronovici în postfața cărții: „În proza ei se simte duhul interbelic românesc, pe care l-au trăit și ni l-au lăsat moștenire părinții și bunicii noștri, și au ținut aprinsă flacăra românismului și creștinismului aici, între spațiul dintre Nistru și Prut”

– Pe primele pagini ați inserat o dedicație. Ce îndemn interior v-a făcut să le consacrați acestor persoane cartea Dvs.?

– Fiecare om are pe cineva apropiat, rude, prieteni, colegi pentru care nutrește o anumită simpatie, sentimente de recunoștință, iubire, atașament...

Este un gest de prietenie, memorabil. Dedicția vizează două persoane: Fosta mea colegă de la Colegiul Național de Comerț al ASEM, profesoară de limba franceză, inspector școlar, Elena Romanovschi, și fiica dumneai, Natalia, pictor, artist plastic, care cândva a colaborat la revista „Alunelul”. Sunt persoane apropiate sufletului meu. Actualmente locuiesc în SUA.

Meditez deseori gândindu-mă că sunt oameni care nu ne părăsesc nicicând și sunt gata să ne vină în ajutor în orice moment. Cred că nu trebuie să-i uităm pe acei care ne-au îndrumat, ne-au dat un sfat la nevoie, au fost receptivi nu numai în perioadele de viață luminoase... Mulți

se bucură împreună cu noi când ne este bine, vin la mese pompoase, se veselesc. Doar unii dintre ei sunt cu noi și la greu, și la ușor. Când se întâmplă să rămâi unul la unul în față cu necazul, prietenii adevărați nu te părăsesc.

La rândul meu, m-am străduit să port în suflet recunoștința pentru oamenii care mi-au fost sprijin. Unii dintre aceștia s-au mutat la stele, dar nu-i uit. În acest scop le-am dedicat cărțile mele, pentru a le arăta cât de mult țin la ei.

– Ce semnifică titlul cărții?

– Am ales acest titlu nu din întâmplare. M-am sfătuit cu Tudor Paladi, scriitor și critic de artă: „Te-ai sfătui să numești cartea Bumerangul, căci chiar dacă nu sună acest cuvânt în povestirile și nuvelele incluse în volum, semnificația lui se resimte în toate.” Bumerangul este arma ce țintește în faptele noastre și se răsfrânge în viața ta, chiar și în cea a urmașilor noștri, rudelor, apropiaților.

Bumerangul este o armă care, dacă o arunci asupra dușmanului, poate să se întoarcă înapoi spre tine și să te lovească... Același efect există și în raport cu prietenii, când se poate întoarce asupra ta, ca să-ți provoace durere fizică sau sufletească... Este o lege nescrisă pe care mulți oameni, din practică, o cunosc și respectând buna cuviință în relațiile cu semenii, în viața de zi cu zi, evită unele necazuri, neplăceri ce se pot abate pe capul lor etc.

Atât titlul cărții, „Bumerangul”, cât și titlurile istorioarelor inserate aici au o semnificație anumită ce o regăsim în sentimente, în viziunea noastră din interior asupra lucrurilor și relațiilor umane, în tot ce ne înconjoară, în ce privește trăirile omului din sfera spirituală, morală, religioasă a fiecărui individ. Iată doar câteva dintre titlurile nuvelor și povestirilor: *O zi din viața părintelui Ioan, Păcatul, Rătăcirea, Blestemul, Căutări întârziate, Visul, Azilul de bătrâni*. Aceste povestiri, precum și alte istorii ale personajelor din „Bu-

merangul”, aruncă lumină asupra vieții lor, asupra faptelor, bune sau rele pe care le-au săvârșit și care le-au influențat într-un anumit fel sau altul soarta. Meditez împreună cu eroii istorioarelor asupra întâmplărilor din viață, explicând și dezvăluind ce sentimente, intenții ale oamenilor i-au ghidat să procedeze într-un mod sau altul. Efectele bumerangului sunt acțiuni, fapte ce țin de moralitate, tradiții, omenie, cumsecădenie, precum și de evlavie, credință, adevăr creștinesc de care s-au condus pămanții noștri timp de veacuri. De ce nu se mai respectă bunele tradiții, obiceiuri de cândva, de ce tinerii au alte comportamente, năravuri și porniri în traiul lor? Lipsa de moralitate se răsfrânge asupra sorții eroilor. Eu cred în soartă. Sunt sigură că oamenii pe care-i întâlnim în cale nu-s întâmplători, ci joacă un anumit rol, au o anumită menire în destinul nostru. Toate încercările prin care trecem, dacă ținem cont de învățămintele pe care ni le dă viața, ne sunt de folos, când dorim să ne purificăm, să ne călim, să luptăm pentru desăvârșirea, curăția sufletului.

– Dar când reușiți să așterneți aceste gânduri și mesaje pe hârtie, fiind și profesoară la Colegiul de coregrafie, având și grijile familiei?

– Scriu tot timpul, dar mai ales atunci când este liniște în casă și toți merg la culcare. Atunci mă aprofundez în citire sau scriu. Ideile de a scrie îmi vin și atunci când predau, la lecții. Îmi pare rău că acum copiii citesc foarte puțin. Le spun elevilor că citind mai multe cărți vor acumula mai multe informații, cititul este acel izvor care nu seacă niciodată și lecturând ei nu vor săraci în spirit, vor găsi învățăminte pentru viitorul lor.

– Aveți discipoli care sunt atrași de harul de poet, de scriitor?

– Am elevi care sunt doritori de a scrie și mi se adresează adeseori să le citesc primele lor încercări literare, versuri sau povestioare... Totdeauna îi susțin, îi îndemn să le publice. Unii s-au bucurat văzându-și creațiile, și poza, în ziarul „Florile Dalbe”, tribuna elevilor. Dar progresul lor de mai departe l-au regăsit în alte domenii, preferând până la urmă alte profesii și ocupații.

– Ce alte subiecte vă îndeamnă să scrieți?

– În prezent lucrez la o carte despre familiile de deportați. Am adunat date, am studiat istoriile mai multor

oameni care au fost duși în Siberia și Kazahstanul pustiu. Povestesc despre câteva familii care au trecut prin acest calvar al deportărilor. Sper că la anul care vine să fie editată această carte.

– Fiind istoric de specialitate, vă place să vă cufundați în adâncuri de secol și să scoateți la lumină fapte și destine ale unor persoane care au trăit vremuri mai dificile. Ce descoperiți nou în cercetările Dvs.?

– Da, am ocazia să ascult mărturiile unor persoane care au trăit vremuri grele pentru ei și familiile lor. Destinul lor este caracteristic pentru neamul nostru. Am editat „Destăinuiri de pe lumea cealaltă”, în anul 2013, și m-a frapat povestirea regretatului Pavel Curoș. Au fost duși în Siberia, fiind încă copii. Dar când au revenit pe meleagurile natale, erau deja flăcăi și fete mari. Ține minte că atunci, se întorceau în satul Șeptelici mergând pe jos. Până în localitate, s-au chinuit mult, cu părinți bolnavi ce suferiseră din pricina frigului, foametei și muncii grele. Am îndrăznit să-l întreb atunci pe Pavel dacă cineva îi aștepta acasă. Mi-a răspuns că nimeni nu i-a așteptat. Dar au zărit că venea în întâmpinare cineva, însă era doar un câine. Când s-a apropiat de ei a sărit în sus, a început să le lingă mâinile, fața și scheuna de bucurie. Au realizat că era câinele lor, Bob, care i-a petrecut atunci când erau duși spre Soroca, a alergat din urma mașinii până când n-a mai putut, sârmanul. Au înțeles că în toți acești 12 ani de deportări i-a așteptat, lângă casa în care au locuit, unde era un magazin. Copiii venind sau plecând de la școală îl hrăneau cu te miri ce. Am intrat în sat, povestea dl Pavel Curoș, și oamenii aflați lângă garduri sau la fântână își făceau semnul crucii. Ne-a primit în casa lui un mahalagiu. În acea seară, stând la masă și vorbind de una de alta, ne-am amintit de câinele Bob, el se retrăsese sub un copac. Dar când l-am găsit am realizat că și-a dat duhul, după ce și-a revăzut stăpânul și pe toți ceilalți pe care i-a așteptat.

– Veniți cu anumite gânduri, reflecții pentru cei tineri din lumea contemporană. Considerați că e bine să-și facă concluzii de rigoare, învățăminte demne de urmat, pe care, de altfel, ar trebui să le știe fiecare?

– Din păcate, „Legea bumerangului încă nu a fost anulată de nimeni. Bumerangul este judecătorul nostru suprem, adică fiecare are ceea ce merită, ce dai aceea primești”, această afirmație se subînțelege în diverse istorii descrise aici. Acum, în sec. XXI, mai puțin se ține cont de anumite valori, vorbim de cultură, tradiții, obiceiuri, care, în trecut, erau păstrate de oameni cu strictețe. Lumea avea o atitudine mai grijulie față de faptele sale, viață și urmași. Acum, în era tehnologiilor informaționale, se uită de acele valori care erau ținute și respectate cândva. Oamenii greșesc de multe ori, ba chiar, creștinește vorbind, ne gândim și luăm în considerare valorile credinței ortodoxe și putem spune, în acest context, că se fac păcate după păcate. Am scris cu speranța că, în special tineretul, va citi și va înțelege mesajul pe care am dorit să-l transmit generațiilor tinere. Dacă măcar unul dintr-o sută va citi, va medita asupra celor relatate, sper că îi va fi de folos și va transmite și altora ceea ce a învățat.

Tinerilor trebuie să le lăsăm mesaje pentru suflet, căci fără acestea, cred, și soarele pentru ei mai puțin va

străluci, și nu-i vor resimți nici căldura, nici nu vor iubi viața, nu vor înțelege cum părinții și străbunii au luptat pentru binele și bunăstarea lor.

Istoria, evenimentele descrise veridic sunt împletite cu gânduri despre realitate și meditațiile autoarei despre ce e bine și ce e rău, ce e bine de urmat și ce e păgubos, de ce trebuie să ne ferim, cum să ne debarasăm de vicii, deprinderi nesănătoase, păcate și alte năravuri care persistă în societate. Altfel, ne putem aștepta la anumite efecte ale așa-zisului bumerang, care ne pot afecta și pe noi.

În acest context, un exemplu se întrezărește și în nuvela „Bună vestire”, aflăm și despre istoria dacilor, regele Burebista... și că „...pe oameni i-a învățat să cultive vița de vie zeul Dionis, numit de romani Bachus... Oamenii din antichitate considerau vinul o băutură a veseliei, a înțelepciunii, a vindecării și a salvării”. Burebista însă „a dat ordin, conform datelor scrise de părintele geografiei, să taie vița de vie, deoarece doar cu un popor cu mintea trează poți realiza cele mai frumoase planuri și reforme.” Deci, concluzia că vița de vie poate să aducă și rău unui popor – asta o spune cu îndrăzneală autoarea, Veronica Pârlea-Conovali. Este evident faptul că patima beției și alcoolismul trebuie dezrădăcinate din societate.

Concluzii cu referire la viața societății, familiei, reflecții despre psihologia omului și multe alte gânduri găsim în aceste narațiuni. Lectura cărții ne îmbogățește izvorul de cunoștințe din istorie, religie, psihologie etc., precum și ne învață că, respectând legile omeniei, naturii, societății, numai atunci putem culege roade bogate aducătoare de satisfacție, liniște și înțelepciune pentru oamenii dragi, familie. În nuvela „Bumerangul” citim: „Nu irosiți, oameni buni, viața în zadar, omul fără familie și fără urmași e ca un copac fără rădăcină, ca un izvor fără apă, ca un cuptor fără vatră... Nașteți, fetelor, copii, indiferent de situații, nașteți pentru a vă simți mame, pentru a primi căldură. Nașterea unui copil este o mare bucurie, nu lăsați bătrânețea pustie, căci tinerețea nu e veșnică.”

Cu mult respect pentru Veronica Pârlea-Conovali vin cu anumite gânduri și opinii colegii, criticii literari, prietenii.

„Citesc cartea „Alexandra”. Nuvela „Chiriașii” este minunată. „Răs-plată”, „Siberia”, „Povestea celor doi câini” sunt adevărate capodopere. Film, nu altceva. Citesc în continuare... Dumneavoastră v-ați născut prozatoare!”, își împartășește impresiile scriitorul Traian Vasilescu, colegul protagonistei acestui interviu.

Sperăm împreună cu scriitoarea ca istoria oamenilor de pe acest pământ să dăinuie mereu, să nu se uite tradițiile, obiceiurile, credința băștinașilor, a neamului din care ne tragem. Felicitări, doamnă Veronica! Meritați să Vi se aprecieze talentul, străduința, efortul deosebit pe care îl depuneți. Vă dorim noi cărți, cititori fideli, multă sănătate, pentru a învinge în lupta de zi cu zi cu intemperii-le naturii, răul din societate și să Vă bucurați împreună cu oamenii dragi de tot binele.

**A intervievat
Elvira Țăganaș-Pânteac**

IN MEMORIAM

O viață dedicată geografiei și educației

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău anunță cu profund regret trecerea în eternitate, la 17 aprilie 2025, a doamnei Serafima Roșcovan – lector universitar, geograf erudit și formator al generațiilor de profesori dedicați. Plecarea sa dintre noi, la venerabila vârstă de 80 de ani, înseamnă o pierdere imensă pentru comunitatea academică și pentru întreg domeniul învățământului geografic din Republica Moldova.

Născută la 4 mai 1944, în satul Cihoreni, raionul Orhei, Serafima Roșcovan a urmat mai întâi Școala Pedagogică din Orhei, iar apoi Facultatea de Geografie a Institutului Pedagogic „T. Șevcenko” din Tiraspol. A absolvit, în 1967, cu mențiune și a fost imediat angajată ca lector asistent la Catedra de Geografie fizică generală a instituției. Era doar începutul unui parcurs profesional exemplar, marcat de rigoare științifică, pasiune pentru

educație și devotament față de idealurile învățământului.

Între anii 1974 și 1990, și-a desfășurat activitatea la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău, în calitate de colaborator științific și șef de secție. A fost una dintre autoarele concepției expoziției

muzeale a secției de natură – expoziție care rămâne și astăzi un reper educațional și muzeografic. Pe lângă munca de cercetare și organizare muzeală, a publicat articole științifice și popular-științifice dedicate savanților naturaliști care au explorat și studiat natura ținuturilor noastre la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Serafima Roșcovan a reușit, prin scrierile și activitatea sa, să aducă în atenție contribuțiile uitate ale unor cercetători valoroși, consolidând astfel o punte între patrimoniul natural și cel științific.

După anii 1990, a revenit în învățământul superior, la Universitatea de Stat din Tiraspol, unde a predat cursul de Didactica geografiei, formând noi generații

de profesori capabili să îmbine știința cu pedagogia. În perioada 2012–2020, și-a continuat misiunea educațională în cadrul Institutului de Științe ale Educației al Academiei de Științe a Moldovei, implicându-se activ în perfecționarea cadrelor didactice și în reformele curriculare din domeniul geografiei.

A fost autoare a Curriculumului Național la Geografie bazat pe competențe (2010) și a contribuit la organizarea programelor de formare continuă pentru profesorii din republică. Participarea constantă la conferințe științifico-didactice, atât în Republica Moldova, cât și în România, i-a consolidat reputația de specialist de referință în domeniul educației geografice.

Activitatea sa nu s-a limitat la spațiul universitar. Colaborarea strânsă cu profesorii din învățământul preuniversitar s-a concretizat prin elaborarea de manuale școlare, ghiduri metodice pentru profesori, caiete de activități pentru elevi – instru-

mente esențiale în procesul de predare-învățare. Prin implicarea sa directă în organizarea olimpiadelor școlare republicane la geografie, a încurajat și a susținut excelența în educație, fiind alături de elevi și profesori în demersul lor de afirmare.

Disciplinată, profund ancorată în valorile morale și culturale ale neamului, animată de dragoste pentru natură, educație și oameni, Serafima Roșcovan a fost un model de profesionalism și modestie. A format nu doar profesori, ci și caractere. A oferit nu doar cunoștințe, ci și inspirație. Prin exemplul său personal, a demonstrat că învățământul poate fi o misiune nobilă, care lasă urme adânci și trainice în timp.

Plecarea sa lasă un gol în inimile tuturor celor care au cunoscut-o: colegi, foști studenți, colaboratori, profesori din toată țara.

Dumnezeu s-o odihnească în pace. Lumină lină în veșnicie.

Medalii de bronz și mențiuni la Olimpiada Europeană de Matematică

La cea de-a XIV-a ediție a Olimpiadei Europene de Matematică pentru fete (European Girls' Mathematical Olympiad – EGMO), desfășurată în perioada 11–17 aprilie 2025 în Pristina, Kosovo, lotul național a obținut două medalii de bronz și două mențiuni de onoare.

Medaliile de bronz au fost cucerite de Anastasia Corsac și Laura Șestacov, iar mențiunile de onoare le-au revenit Biancă Iordachi și Andrei Francu. Cele patru eleve studiază la Liceul Teoretic „Orizont” din Durlești, Chișinău, o instituție recunoscută pentru performanțele sale constante în domeniul matematicii.

Olimpiada a reunit 219 participante din 56 de țări, competiția fiind una extrem de riguroasă. Republica Moldova a fost reprezentată de cele patru eleve, însoțite de doi profesori cu prestigiu în domeniul matematicii: Galina Rusu, doctor în științe fizico-matematiche și secretar general în cadrul Ministerului Educației și Cercetării, și Marcel Teleucă, doctor în științe fizico-matematiche din cadrul Institutului de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici” și profesor la Liceul Teoretic „Orizont”.

Competiția EGMO are ca obiectiv promovarea matematicii în rândul fetelor și încurajarea participării acestora în domenii STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică). Performanța obținută este rezultatul unei munci susținute și a unei colaborări strânse între eleve, profesori și instituțiile implicate în selecția și pregătirea lotului.

Lotul olimpic din acest an a demonstrat că, prin muncă, pasiune și susținere, visurile pot deveni realitate, iar matematica – deși o disciplină adesea considerată dificilă – poate fi un domeniu în care excelența este accesibilă tinerelor curajoase și determinate.

Cămin modern la Cahul

Studenții Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul vor beneficia de condiții locative moderne și eficiente energetice. Căminul nr. 3 al instituției va fi supus unei reconstrucții capitale, grație unui parteneriat solid între Guvernele Republicii Moldova și României. Proiectul de modernizare, în valoare de 62 milioane de lei, este finanțat printr-un program de asistență tehnică și financiară susținut de România, în baza Acordului bilateral dintre cele două state.

Conform planului de finanțare, 47 milioane de lei sunt oferți sub formă de grant nerambursabil de Guvernul României, 12,4 milioane de lei provin din bugetul de stat al Republicii Moldova, iar 2,4 milioane de lei constituie cofinanțarea obligatorie.

Ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciu, prezent la ceremonia de lansare a lucrărilor, a transmis un mesaj de recunoștință: „Renovarea acestui cămin este posibilă datorită Guvernului României, care susține constant dezvoltarea Republicii Moldova și parcursul său european. Prin proiectele comune, precum dotarea cu autobuze școlare, sprijinirea universităților regionale și modernizarea infrastructurii educaționale, investim în viitorul acestei țări.” La rândul său, Emil Morar, ministru consilier în cadrul Ambasadei României, a transmis

mesajul ambasadorului Cristian-Leon Țurcanu, care a subliniat dimensiunea simbolică a acestei investiții: „Este o contribuție de aproape 2,4 milioane de euro, dar în spatele cifrelor stă un angajament profund: construim împreună viitorul european al Republicii Moldova, oferindu-le tinerilor din sudul țării condiții de viață și studii demne de secolul XXI”.

Clădirea, cu o capacitate de 158 de locuri, va fi complet reconfigurată: spațiile de cazare vor fi organizate în apartamente și studiouri, dotate cu facilități proprii. Rețelele ingineresti vor fi complet renovate, iar clădirea va fi termoizolată și pregătită pentru instalarea panourilor fotovoltaice. Se vor amenaja spații comune moderne, va fi instalat mobilier urban, iluminat eficient și sisteme de supraveghere video. Proiectul prevede inclusiv adaptări pentru accesul persoanelor cu dizabilități.

Această inițiativă face parte dintr-un efort mai larg de modernizare a Universității „B.P. Hasdeu” din Cahul. Prin Proiectul „Învățământul Superior din Moldova”, finanțat de Banca Mondială, instituția a primit un grant de peste 453 mii euro, utilizat pentru modernizarea laboratoarelor, dotarea sălilor de studiu și actualizarea programelor educaționale, pentru a le alinia la cerințele pieței muncii.

În paralel, un alt cămin al universității, cu 112 locuri, este în proces de reparație, investiția fiind acoperită de bugetul de stat al Republicii Moldova – 425 mii lei alocate în 2024 și 2,74 milioane de lei prevăzuți pentru 2025. De asemenea, în cadrul universității se desfășoară reconstrucția Centrului de inovație Inotek, un proiect realizat în parteneriat cu Uniunea Europeană și Suedia, prin inițiativa EU4Moldova.

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 1761.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACTOR-ȘEF ► Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ► Iulian Bogatu
REPORTER ► Silvia Țurcan
CORECTOR ► Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ► Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate.
Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>